

Bán Zsófia

Alétheia él

(család < regény)

EINSCHLAFSHILFE

Jó, még egyet. De aztán mára ennyi.

Mielőtt édesanyám, a te dédmamád, megeléglélvén férje ógörög gajdolását, szóra nyílhatott volna, én, a kicsi Alétheia, ölbe kaptam őt, így ni, és ringatni kezdtem. Ezt mondtam neki:

– Csicsijja, aluggyá. Mesélni fogok. A furfangos facipő talpa. Ez a cím. Most jön a mese. Érted?!

Édesanyám meglepődött, hiszen még nem volt késő este, mint most, nem ragyogtak fenn a csillagok, mint most, hanem aranybarna késő délután volt, és csak annyit akart volna mondani a dédapádnak, hogy hagyja abba az ógörög gajdolást, és vigye ki a szemetet. Dédapád korábban görögstanár volt egy jó nevű pesti gimnáziumban, akkor még kellett latint meg görögöt tanulni, mint nektek most az orosz, érted? A latin már ki van halva. Nem, a dinoszauruszok nem beszéltek latinul, csak hallgattak, aztán kihaltak. Lehet, hogy ha beszéltek volna, nem halnak ki. A beszéd olyan emberi dolog, tudod?

Édesanyám meglepődött, hogy nem ő mesél nekem, a kis Alétheiának, hanem pont fordítva. Édesanyám csak Alinak hívott, mint ahogy te is, meg anyád is, de a papám ragaszkodott az Alétheiához, ami annyit tesz, igazság. Akármit mondott nekem, mindig csak így: *Alétheia, szaladj már le egy kis csécsi szalonnáért*. Régebben volt cseléd, aztán meg nem volt. Nem, a cselédek nem haltak ki, csak máshogy nevezik őket. Ezt hívják haladásnak.

Sihuhu, sihuhu, kattognak a kerekek, megy a vonat, a haladás vonata. Csicsijja.

Volt egyszer egy viharos nagy háború, sötét felhők kerekedtek, fútt a tüzes szél, mintha a sárkány orrlíkából fútt volna, senki se értette, minek fú, cui prodest, tegye be, kérem, az ajtót, mondta dédanyád a dédapádnak, jön a cúnig a vesémre, legyen vége, most rögtön! A dédmamád nem hallgatott, mint a dinoszauruszok, hanem mondta, ha valami gondja volt. El is élt nyolcvanhét évig. Nem, nem kihalt, hanem csak meg. Majd holnap elmagyarázom.

Egyszer Öcsi bácsikád bömbölve jött a játszótérre, sírt, mint Akhilleusz, pedig tudhatta, hogy egy hős nem sír, és a te dédanyád egyre csak kérdezte, *drága fiam, miért sírsz, mily bánat fért a szívedhez*, mert neki is jó nénje volt, ahogy nekem jó anyusom. Viszont én nem sírtam soha, én Alétheia vagyok, aki nem sír. Az igazság nem sír, csak fáj. Hát te se sírsz, Pupikám, mi ketten, nagymama és unokája, nem sírunk, mert mi titkos hősök vagyunk. És a hősök, akármilyenek, előbb-utóbb elalszanak, érted? Csicsijja.

Alétheia, neked csak Ali, hatévesen nagy útra kelt, kattogtak a kerekek, zakatolt a vonat, sihuhu, utazott a szép lapos Hollandiába, ahol nyilván várta a finom holland kakaó meg az omlós kakaós kalács, kedves Anyus és Apus, nem bírok többet enni, haza akarok menni, kipukkadok. Itt minden csupa szélmalom és tulipán, ilyen szépet elképzelni sem tudtok, mert amióta Apus repeszt kapott a Nagy Háborúba, és nem tud bejárni a líceumba, otthon nincsenek már házi szépségek, nincsenek vágott virágok, nincsenek damasztabroszok, nincsenek fényes ezüstszcálgok, üvegcsillárok, csak a dédmamád szemében csillogó kövér könnycseppek vannak, nagyon figyeltem, hogy egyszer végre elcsípjem, amikor legördülnek,

de sohasem gördültek le, érted? Apusnak nemcsak repesze, hanem kitüntetése is van a Császártól, és így ez már egy csomó minden, ami ő, tud ógörögül, héberül és latinul, és ráadásul az én Apusom is, mások meg csak egyvalamik, és az se nagyon hajde. Nem, Pupikám, a Császár már nem él, de ne szomorkodjál. Aki él, nem rejtőzhet el, de aki meghalt, nyugodtan.

Nyüzösögtünk a Keleti pályaudvar csillogó üvegcsarnokában, óriási hangzavar és káosz, a többi gyerek mind nagyobb és erősebb, mint én, de te, csitítottam Anyusomat, te csak ne *krenkold* magad, mert aki engem bántani merészel, csak beléjük taposok, mint egy föles pocsolóba, mire ők, a gonoszok, szertefoszlanak, mint sötét fellegek az égen. Anyám csak bámult. De az is lehetett volna, hogy későn érkezünk, szokás szerint elkésünk, mondjuk a peronon nem találunk senkit, már kiment a szerelvény. Ekkor szépen kézen fogjuk egymást, és hazabandukolunk. Alétheia és az ő bús Anyuskája. De nem ez történt. Nem.

Mily bánat fért a szívedhez, Anyusom, mondtam én, a hatéves Alétheia, a te dédmamádnak a pályaudvaron. Csicsijja, nem kell félni, a vonatozás csudajó dolog, sihuhu-sihuhu, megy a gőzös. Csak haladunk egyenesen, aztán a Margit híd után, jobb felől jönnek a nagy kék hegyek, majdnem olyan szépek, mint a Mátra, de a Mátránál nincsen szebb, ha nem számítjuk azokat, akiket elvettek, a Táttra meg a Fáttra, akik ott szomorkodnak, de mi nem felejtiük őket, ugye, Anyusom?, és amikor elrobogunk mellettük, integetünk nekik, és énekeljük, hogy szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország, megy tovább a gőzös, Kanizsa után jön a cso-ko-cso-ko-lá-déé, amivel a holland gyerekek várnak minket egy szép kis holland állomáson, a leszállásnál nem felejttem a csomagomat meg Nyulamuramat, aki Einschlafshilfe, de azért ne is keveredjek nagyon hátra

a tülekedésben, merthogy pontosan hány tábla csokoládé lesz a holland gyerekeknél, azt persze nem árulták el, de te ne féljél, mondtam Anyuskámnak, mert én a talpamra esek, mint a Cirmos, csomagostul és Nyulamuramostul leszállok, azt fogom mondani a holland gyerekeknek határozottan, de nem barátságtalanul, hogy amilyen a fogadjisten, olyan az adjonisten, érted?, erre ő csippent a szemével, mert ugyan nem érti a magyart, mégis érteni fogja, mert úgy mondom, és akkor oda fogja adni a markában órák óta szorongatott és már félig elolvadt tábla csokit, amit nem kell megosztanom senkivel, csak az enyém lesz, pontosan úgy, mint amikor felnézel az éjszakai égboltra, és választasz egy csillagot, ami így már örökre hozzád tartozik. Ekkor Anyusom magához szorított, hogy levegőt alig kaptam, és azt mondta, nekem te vagy a csillagom. Aztán felszálltam. A vonatablakból vidáman integettünk a vidáman visszaintegető szülők népes seregének. Egyre kisebbek és kisebbek lettek a peronon, és amikor eltűntek a láthatáron, akkor reccs. Eltörött a mécses.

A nevem Alétheia, mondtam a tésztaképű holland gyerekeknek, Silberstein Alétheia. Ez annyit tesz, Ezüstkő Igazság. Mielőtt szólhatott volna a tésztaképű, gyorsan hozzátettem, ezt Apus találta ki, aki repeszt kapott, de tud ógörögül. Harcolt a Nagy Háborúban, és kapott kitüntetést a Császártól, és soha máskor, de *ekkor* Apus bizony sírt örömeiben! Néztek egymásra, Apus meg a Császár, és hopp, legördült egy könnycsepp, de a Császár rendes volt, úgy csinált, mintha nem látta volna. Egy héber Akhilleusz az én Apuskám. Gyengék az idegei, és ha nem tudom felmondani, hogy Kalliopé meg Terpszikhorré, akkor a líceumi gyerekek helyett, akiket már nem taníthat, engem leckéztet. Tudod te, kik azok, te buta holland? Megmeredtem rá, hogy ezt sem tudja, haza akartam menni.

Nem kell a kakaód, nem kell a csokoládéd. Bokán rúgtam a sunyi tekintetű hollandot, aki kétszer akkora volt, mint én, képzelheted, mekkora pofont kaptam. Amilyen az adjonisten, olyan a fogadjisten.

A nevem Alétheia. Az igazság néha fáj, de katonadolog. És nem volt nála csokoládé.

A tésztaképűvel meg az idős szüleivel felszálltunk egy lovas szekérre, és sokáig zötyögtünk, és mikor az utolsó szélmalmot is elhagytuk, a lapos holland semmi közepén egy nagy tanyához értünk. Nyulamurammal leszálltunk, a tésztaképű leadta a csomagomat, a szülők is leszálltak, és akkor kiderült, tévedtem, a tésztaképű nem a gyerekek volt, mert szó nélkül elhajtott, és otthagyt minket a kies tanyánál. Bementünk a tiszta, tágas tanyaházba, megmutatták a szobámat. Szép nagy szoba volt, csak az enyém, nem kellett osztozni rajta senkivel, de most nem bántam volna. Nyulamuramat, aki Einschlafhilfe, este, mosdás után, az illatos dunyhás kiságyamban magamhoz szorítottam. Most ő volt az én csillagom. Meg persze Anyuska, de Anyuska messze volt. A néni kedvesen beszélt hozzám, talán mesélt, kicsit énekelt, aztán kiment. Valahogy elaludtam. Te is álmodj szépeket, csicsijja.

Másnap a néni ébresztett. A mutatóujjával magára mutatott, hogy Saskia, aztán megint mutatta, hogy negyvenegy éves. Nagyon öreg volt. Mutatta, nincs gyereke, mutatta, hogy meghalt. Aztán rám mutatott, és mondta, hogy kislány, *meisje*, és mutatta, hogy hatéves volt, mint én. Tanítgatta a hörgő holland szavakat, de nekem hang nem jött ki a torkomon. Aztán kaptam forró kakaót meg kalácsot reggelire, úgy, ahogy otthon elképzeltem. Visszavezetett a kiságyas szobámba, ott már fáj a hasam. Most láttam csak, a szobám telis-tele volt játékokkal, meg volt egy kétajtós, tükrös ruhásszekrény is,

ahonnan Saskia néni kiválasztott egy gyönyörű, habos, köténykés ruhát, szépen felöltöztetett, gondosan megfésült, copfba fonta a hajam, és szalagot kötött bele. A lábamra kis piros facipőt húzott. Aztán a kezembe adott fakockákat, babokat, babákat, egyik szebb volt, mint a másik. Így ni. Aztán mutatta, hogy ő most kimegy megfejni a teheneket. Én meg mentem vele. Ettől bosszús lett, megint nyüzsgögni kezdek a hörgő, sistergő holland szavak. Végül bólintott, mehetek. Most is tudnék tehenet fejni. Majd egyszer megmutatom. A két hónap alatt egyszer sem játszottam a játékokkal. És nem tanultam meg hollandul.

Aluggyál szépen, mondtam Anyuskámnak az indulás előtti estén, megyünk mindjárt az állomásra, indul a gyerekvonat aludni! Csicsijja, sihuu. Akhilleusz sír, Odüsszeusz sír, Anyuska is sír, Alétheia nem sír. Két hónap nem a világ, mondja Apus, de Apus repeszt kapott, és lehet, hogy téved. Lehet, hogy a világ két dagadt hónap.

Ez az igazság. Az igazság nem szép, de nincs mit szépíteni rajta.

Na itt a vége, fusselvéle. Nézd, már Nyulamuram is alszik. A te Anyuskád meg odafenn az égboltban vesz neked csillagot. Anya nem felejt téged, és mi se őt.

Anyát, a Tátrát meg a Fátrát nem felejtjük. Így, ezeket mind. Jó éjszakát.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2025-ben
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Felelős szerkesztő Szegő János
Kézirat-előkészítő Schmal Alexandra
Korrektor Tomka Eszter
A borító Eperjesi Ágnes képének
felhasználásával készült
A kötetet Pintér József tervezte
Műszaki vezető Takács Klári
Kiadványszám 9402
Garamond Premier Pro betűtípusból szedve
ISBN 978-963-14-4556-5